

Вероніка Маліновська, студентка III курсу спеціалізації “Теорія музики” Вінницького фахового коледжу мистецтв імені М. Д. Леонтовича (науковий керівник – Ірина Журавкова, викладачка-методистка вищої категорії)

ФОЛЬКЛОРНИЙ ГУРТ «БЕРЕГІНЯ»: ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ СЬОГОДЕННЯ

Стаття присвячена характеристиці фольклорного гурту «Берегиня» смт Браїлів Жмеринського району Вінницької області. *Завданнями* роботи є дослідження творчої діяльності та репертуару колективу у нинішній військовий час. *Мета* – репрезентувати творчий портрет колективу сучасного періоду.

Створення фольклорного гурту «Берегиня» датується 13 листопада 2018 року. Колектив виник при філії для дорослих Браїлівської бібліотеки смт Браїлів, Жмеринської мтг, Жмеринського району Вінницької області за ініціатииви Ніни Констянтинівна Залецької-Матвійчук, яка стала його керівником. Однак ця подія має свою передісторію. 30 років назад мешканці Браїлова ініціювали створення мішаного хору, троє учасниць якого сьогодні входять до складу «Берегині».

Загалом колектив налічує 10 учасниць віком від 58 до 86-ти років. Назва гурту відображає уподобання його учасниць щодо напрямку діяльності колективу, а саме тематики пісень та обрядів. Як відомо, Берегиня – це образ із східнослов'янської міфології, жіноче божество чи дух-охоронець, що згадується в писемних пам'ятках 14–16 століть. У сучасній українській літературі Берегиня часто описується як покровителька та захисниця дому або уособлення материнства, жіноцтва [1].

Перше знайомство з колективом «Берегиня» відбулося 14 жовтня 2021 року.

Учасниці гурту поставили собі за мету популяризувати давні пісні та обряди Браїлова, відроджувати традиційну співочу культуру рідного краю.

Фольклорна експедиція-зустріч із гуртом «Берегиня» відбулась 8 листопада 2023 року, під час якої було записано 18 пісень. Запис розпочався з виконання пісні «Молитва за Україну» на слова Браїлівського поета Володимира Забаштанського (1940–2001). Ця пісня займає особливе місце в концертній діяльності колективу: нею відкриваються всі виступи. Це свого роду творча візитка колективу:

*Україно! Молюся за тебе,
Як за матір гріховно святу,
За блакить твого вічного неба
І за ниву твою золоту...*

Загалом в репертуарі гурту багато ліричних пісень про складну жіночу долю, материнські переживання, тугу за сином тощо. Українська пісенна лірика – одне з найцінніших фольклорних надбань нашого народу. Її зразки несуть у хвилюючих образах з глибини віків свідчення про духовні багатства людей минулих поколінь, про їх світогляд і морально-етичні ідеали. Ці пісні промовляють і про глибокий інтерес до емоційного світу окремої особистості. Саме в народній ліриці простежується динаміка її еволюції залежно від обставин історії і соціально-побутових умов». [4, с.70]

В процесі зустрічі ми познайомилися з багатством ліричних переживань, емоцій, що виспівали «берегині». Аналіз образно-тематичного змісту дозволяє формувати пісні репертуару у такі групи: туга матері на вбитим сином – «Журавлина», «Заплакало небо»; любов до батьківщини – «Сини України»; шана до матері – «Мамо моя»; лірика та кохання – «Коли ти берегом ідеш», «Тече річка»; солдатська та стрілецька тематика – «Ніщо вище не літає», «Повіяв вітер»; жартівливі та пісні діалоги – «Їдуть козаченьки», «Зайшов місяць», «Криниченька»; пісні-рецепти – «Браїлівські огірки», «Капусняк»; авторська – «Любіть село»(Кутепова Г.).

Дослідження діяльності колективу продовжується та розкриває нові грані співочої лірики. Ця зустріч подарувала та дозволила зафіксувати пісенно-поетичні скарби браїлівщини, які збагачують фольклористику Поділля високо-естетичними зразками пісенної творчості.

Список використаної літератури та джерел

1. Берегиня, значення. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D0%BD%D1%8F> (Дата звернення 15.11.2023).
2. *Іваницький Анатолій*. Українська музична фольклористика. Київ: Заповіт, 1997. 416 с.
3. Зустрічі літературно-музичного гуртка "Берегиня" смт Браїлів до Дня матері URL: <https://www.youtube.com/watch?v=uy17yFW24Ho> (дата звернення: 23.11.2023).
4. *Кузик Валентина*. Ліричні пісні. Історія української музики. Т. 1. Київ: Наукова думка, 1989. 446 с.
5. Творчий звіт колективу «Берегиня». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8pNqhNrMgjk> (Дата звернення: 23.11.2023).